

Τετραμηνιαίο Επιστημονικό Περιοδικό

Διευθύντρια Σύνταξης

Νάντια Θεολόγη-Λυγιδάκη
Παπαδιαμαντοπούλου 2 και Βασ. Σοφίας
11528, Αθήνα
Τηλ: 210 7211869
e-mail: archives@haoms.org

Επίτιμος Διευθυντής Σύνταξης

Γεώργιος Χ. Πάνος

Αναπληρωτές Διευθυντές Σύνταξης

Γρ. Βενέτης, Α. Μυλωνάς, Β. Πετσίνης

Βοηθοί Σύνταξης

Ε. Καλφαρέντζος, Η. Χρονάς

Επίτιμη Διεθνής Συμβουλευτική Επιτροπή

Julio Acero, Spain, George Dimitroulis, Australia, Takashi Fujibayashi, Japan,
Orhan Guven, Turkey, John Helfrick, USA, Henri Thuau, Great Britain

Επιστημονική Επιτροπή Περιοδικού

Κ. Αλεξανδρίδης	Ν. Κατσικέρης	Γ. Ράλλης
Κ. Αντωνιάδης	Α. Κολοκοτρώνης	Θ. Ράπης
Ε. Βαϊρακάρης	Ν. Λαζαρίδης	Θ. Σεμερτζίδης
Κ. Βαχτσεβάνος	Χ. Λαζαρίδης	Α. Σκλαβούνου
Σ. Γαβριήλ	Α. Μαρκόπουλος	Χ. Σκουτέρης
Σ. Δαλαμπίρας	Χ. Μάρτης	Ε. Στεφάνου
Ι. Δημητρακόπουλος	Μ. Μεζίτης	Φ. Τζέρμπος
Χ. Δενδρινός	Γ. Ορφανίδης	Ι. Τηλαβερίδης
Λ. Ζουλούμης	Π. Παναγιώτου	Α. Τριανταφυλλίδου
Γ. Ηλιάδης	Δ. Παπαβασιλείου	Α. Τσίρλης
Β. Θωμαΐδης	Ν. Παπαδογεωργάκης	Κ. Τσιχλάκης
Ι. Ιατρού	Γ. Παπάζογλου	Η. Φερέτης
Δ. Καρακάσης	Α. Πατρικίου	Π. Χατζημανώλης
Ε. Καραμπούτα	Γ. Πολυζώης	Π. Χριστόπουλος

Περιεχόμενα

Editorial	1-3
Η επίδραση της άμεσης εμφύτευσης στο αισθητικό αποτέλεσμα μονήρων επιεμφυτευματικών αποκαταστάσεων πρόσθιας άνω γνάθου: αναδρομική μελέτη 91 ασθενών.....	5-11
Γεώργιος Καμπερός, Ιωάννα Ζαμπάρα, Βασίλειος Πετσίνης, Δημήτριος Ζαμπάρας	
Εκπλαστήσεις που προσομοιάζουν στον ακανθοκυτταρικό οδοντογενή όγκο: Παρουσίαση 6 περιπτώσεων και ανασκόπηση της βιβλιογραφίας	13-20
Μιχαήλ Νικολάκης, Ευαγγελία Πιπέρη, Ευανθία Χρυσομάλη, Νικόλαος Κερεζούδης, Κωνσταντίνος Τόσιος	
Τρισμός οφειλόμενος σε κεφαλικό τέτανο. Παρουσίαση περίπτωσης.....	21-26
Σπυρίδων Αθανασίου, Κωνσταντίνος Μουρούζης, Ανδρέας Μαρκέτος, Σοφία Τσαούση, Μωυσής Λελέκης, Γεώργιος Ράλλης	
Μονήρες νευροϊνωμα γλώσσας. Παρουσίαση σπάνιας περίπτωσης.....	27-33
Ελεονώρα Μπλιούμη, Χρυσούλα Τσομπανίδου, Στέφανος Στεφανίδης, Λάμπρος Ζουλούμης	
Διαταραχή της αισθητικότητας του γλωσσικού νεύρου μετά από αφαίρεση εγκλείστου τρίτου γομφίου. Κλινική μελέτη.....	34-42
Χριστίνα Σουλίου, Φώτιος Μπουτανιώτης, Νάντια Θεολόγη-Λυγιδάκη	
Επιλογές από την βιβλιογραφία	43-44
Οδηγίες για τους συγγραφείς.....	45-46

Ιδιοκτησία

Ελληνική Εταιρεία Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής
Λεωφ. Λαυρίου 65, Τ.Κ. 190 02 Παιανία, Αττική,
Διεύθυνση διαδικτύου: www.haoms.org

Εκδότης

Οδοντιατρικό Βήμα ΜΕΠΕ

Υπεύθυνος Τυπογραφείου

Φερέτος Τηλ: 210 3300646

Ετήσια συνδρομή

Εσωτερικού: 50€
Εξωτερικού: 70€
Φοιτητές: 35€
Τιμή τεύχους: 30€

Έδρα έκδοσης: Σκουφά 64, 106 80 Αθήνα

Τηλ: 210 3814939, Fax: 210 3803327

e-mail: odvima@otenet.gr, www.odvima.gr

Triannual Scientific Journal

Editor - in - Chief

Nadia Theologie-Lygidakis
Papadiamantopoulou 2 and Vas. Sofias,
11528, Athens, Greece
Tel.: +30 2107211869
e-mail: archives@haoms.org

Honorary Editor-in Chief

George Ch. Panos

Associate Editors

Gr. Venetis, A. Mylonas, V. Petsinis

Assistant Editors

E. Kalfarentzos, H. Chronas

Honorary International Advisory Board

Julio Acero, Spain, George Dimitroulis, Australia, Takashi Fujibayashi, Japan,
Orhan Guven, Turkey, John Helfrick, USA, Henri Thuau, Great Britain

Scientific Committee

C. Alexandridis	N. Katsikeris	G. Rallis
K. Antoniadis	A. Kolokotronis	Th. Rapis
E. Vairactaris	N. Lazaridis	T. Semerzidis
K. Vachtsevanos	C. Lazaridis	A. Sklavounou
S. Gabriel	A. Markopoulos	Ch. Skouteris
S. Dalabiras	C. Martis	E. Stefanou
I. Dimitrakopoulos	M. Mezitis	F. Tzerbos
C. Dendrinou	G. Orfanidis	I. Tilaveridis
L. Zouloumis	P. Panagiotou	A. Triantafyllidou
G. Eliades	D. Papavasiliou	A. Tsilis
V. Thomaidis	N. Papadogeorgakis	K. Tsiklakis
I. Iatrou	G. Papazoglou	H. Feretis
D. Karakasis	A. Patrikiou	P. Hatzimanolis
I. Karabouta	G. Polyzois	P. Christopoulos

Contents

Editorial	1-3
The impact of immediate placement on the aesthetic outcome of maxillary anterior single-tooth implants: a retrospective study in 91 patients	5-11
Georgios Kamperos, Ioanna Zambara, Vassileios Petsinis, Dimitrios Zambaras	
Squamous odontogenic tumor-like proliferations: Report of 6 cases and review of the literature.....	13-20
Michail Nikolakis, Evangelia Piperi, Evanthia Chrysomali, Nikolaos Kerezoudis, Konstantinos Tosios	
Trismus caused by cephalic tetanus. Case report.....	21-26
Spyridon Athanasiou, Konstantinos Mourouzis, Andreas Marketos, Sofia Tsaousi, Moisis Lelekis, Giorgos Rallis	
Solitary lingual neurofibroma. A rare case report	27-33
Eleonora Blioumi, Chrysoula Tsobanidou, Stefanos Stefanidis, Lampros Zouloumis	
Lingual nerve impairment following impacted lower 3rd molar removal. A clinical study	34-42
Christina Souliou, Fotios Bountaniotis, Nadia Theologie-Lygidakis	
Literature selection.....	43-44
Guide for Authors.....	45-46

Owner

Hellenic Association for Oral and Maxillofacial Surgery
65 Lavriou Avenue, Paiania, Attiki 190 02, Greece
Website: www.haoms.org

Publisher

Odontiatriko Vima MEPE

Printing

Feretos Tel. +30 210 3300646

Annual Subscription Rates

Annual fee (domestic): 50€
Annual fee (international): 70€
Students: 35€
Single Copy: 30€

Publishing Office: 64 Skoufa str., 106 80 Athens Greece

Tel: +30 210 3814939 Fax: +30 210 3803327

e-mail: odvima@otenet.gr, www.odvima.gr

Η επίδραση της άμεσης εμφύτευσης στο αισθητικό αποτέλεσμα μονήρων επιεμφυτευματικών αποκαταστάσεων πρόσθιας άνω γνάθου: αναδρομική μελέτη 91 ασθενών

Γεώργιος ΚΑΜΠΕΡΟΣ¹, Ιωάννα ΖΑΜΠΑΡΑ², Βασίλειος ΠΕΤΣΙΝΗΣ³, Δημήτριος ΖΑΜΠΑΡΑΣ⁴

^{1,3}Κλινική Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής (Διευθ.: Καθ. Ι. Ιατρού), Οδοντιατρική Σχολή ΕΚΠΑ

^{2,4}Τμήμα Οδοντικών Εμφυτευμάτων & Ιστικής Αναγέννησης (Διευθ.: Δ. Ζαμπάρας), Νοσοκομείο «ΥΓΕΙΑ»

The impact of immediate placement on the aesthetic outcome of maxillary anterior single-tooth implants: a retrospective study in 91 patients

Georgios KAMPEROS, Ioanna ZAMBARA, Vassileios PETSINIS, Dimitrios ZAMBARAS

^{1,3}Department of Oral and Maxillofacial Surgery (Head: Prof. I. Iatrou), Dental School, National and Kapodistrian University of Athens, Greece,

^{2,4}Department of Dental Implants & Tissue Regeneration (Head: D. Zambaras), «HYGELA» Hospital, Athens, Greece

Κλινική ερευνητική εργασία
Clinical research paper

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Η αισθητική των επιεμφυτευματικών αποκαταστάσεων στην πρόσθια άνω γνάθο καθορίζεται κυρίως από την εικόνα των μαλακών ιστών.

Σκοπός: Η αξιολόγηση της επίδρασης της άμεσης εμφύτευσης στους περιεμφυτευματικούς μαλακούς ιστούς μονήρων αποκαταστάσεων πρόσθιας άνω γνάθου.

Υλικό και μέθοδος: Τα δεδομένα συλλέχθηκαν από τα αρχεία των ασθενών που προσήλθαν στο Τμήμα Οδοντικών Εμφυτευμάτων & Ιστικής Αναγέννησης του Νοσοκομείου «ΥΓΕΙΑ» την περίοδο 2010-2014. Καταγράφηκε ο χρόνος τοποθέτησης του εμφυτεύματος και προσδιορίστηκε το Pink Esthetic Score (PES) κάθε περίπτωσης, με μέγιστο το 14.

Αποτελέσματα: Προέκυψαν 91 ασθενείς και το μέσο PES ήταν 10,5. Το αποτέλεσμα κρίθηκε αποδεκτό στο 89% και άριστο στο 35% των περιπτώσεων. Η άμεση τοποθέτηση εμφυτεύματος δεν επηρέασε το PES ($p > 0,05$), αν και παρατηρήθηκε ελαφρώς αυξημένη διακύμανση τιμών.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: περιεμφυτευματικοί μαλακοί ιστοί, pink esthetic score, μονήρης επιεμφυτευματική αποκατάσταση

SUMMARY: Dental implant aesthetics of the anterior maxilla is mainly dependent on the architecture of the soft tissues.

Aim: To evaluate the impact of immediate placement on the aesthetic outcome of maxillary anterior single-tooth implants.

Materials and Methods: Data were collected from the archives of the Department of Dental Implants & Tissue Regeneration, at «HYGELA» Hospital, during a 5 years period (2010-2014). The time of implant placement was recorded. The Pink Esthetic Score (PES) of each case was evaluated, with a maximum score of 14.

Results: 91 patients were included in the study. The mean PES was 10.5. The outcome was considered satisfactory ($PES \geq 8$) in 89% and (almost) perfect ($PES \geq 12$) in 35% of the cases. Immediate implant placement had no impact on PES ($p > 0.05$), even though it demonstrated slightly greater variability.

Conclusions: Immediate implant placement does not affect the aesthetic outcome if performed by skilled clinicians.

KEY WORDS: periimplant soft tissue, pink esthetic score, anterior maxilla, dental implant

¹Οδοντίατρος, MSc Στοματολογίας, MSc Παθολογίας Στόματος με κατεύθυνση Στοματική Χειρουργική, Οδοντιατρική Σχολή ΕΚΠΑ

²Οδοντίατρος,

³Επίκουρος Καθηγητής ΣΓΠΧ, Οδοντιατρική Σχολή ΕΚΠΑ

⁴Διευθυντής Τμήματος Οδοντικών Εμφυτευμάτων & Ιστικής Αναγέννησης, Νοσοκομείο «ΥΓΕΙΑ», Αθήνα

Παρελήφθη: 2/3/16 - Έγινε δεκτό: 9/5/16

Paper received: 2/3/16 - Accepted: 9/5/16

Εκβλαστήσεις που προσομοιάζουν στον ακανθοκυτταρικό οδοντογενή όγκο: Παρουσίαση 6 περιπτώσεων και ανασκόπηση της βιβλιογραφίας

Μιχαήλ ΝΙΚΟΛΑΚΗΣ¹, Ευαγγελία ΠΙΠΕΡΗ², Ευανθία ΧΡΥΣΟΜΑΛΗ², Νικόλαος ΚΕΡΕΖΟΥΔΗΣ³, Κωνσταντίνος ΤΟΣΙΟΣ²

Εργαστήριο Ενδοδοντίας (Δ/ντής: Καθηγητής Μ. Χαμπάζ), Εργαστήριο Στοματολογίας (Δ/ντρια: Καθηγήτρια Α. Σκλαβούνου), Οδοντιατρική Σχολή ΕΚΠΑ

Squamous odontogenic tumor-like proliferations: Report of 6 cases and review of the literature

Michail NIKOLAKIS, Evangelia PIPERI, Evanthia CHRYSOMALI, Nikolaos KEREZOUDIS, Konstantinos TOSIOS

Department of Endodontics (Head: Prof. M. Khabbaz) and Department of Oral Medicine (Head: Prof. A. Sklavounou), Dental School, National and Kapodistrian University of Athens, Greece

Εργαστηριακή ερευνητική εργασία
Laboratory research paper

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Ο όρος εκβλαστήσεις που προσομοιάζουν στον ακανθοκυτταρικό οδοντογενή όγκο (ΑΟΟ) αναφέρεται στις επιθηλιακές κυτταρικές αθροίσεις που ανιχνεύονται στο τοίχωμα οδοντογενών κύστεων και ιστολογικά μοιάζουν με αυτόν.

Σκοπός: Η παρουσίαση των κλινικών και ιστολογικών ευρημάτων περιπτώσεων εκβλαστήσεων που προσομοιάζουν στον ΑΟΟ στο τοίχωμα οδοντογενών κύστεων και η ανάπτυξη της διαφορικής τους διάγνωσης.

Υλικό και Μέθοδος: Το υλικό προέρχεται από το αρχείο του Εργαστηρίου Στοματολογίας το διάστημα 1983-2015. **Αποτελέσματα:** Επρόκειτο για 6 περιπτώσεις οδοντογενών κύστεων με εκβλαστήσεις, 5 σε άνδρες και μία σε γυναίκα, με μέση ηλικία τα 42,5 χρόνια. Ιστολογικά, παρατηρήθηκαν τα εν λόγω νησίδια επιθηλίου στο συνδετικό ιστό του τοιχώματος των κύστεων, ο οποίος στις περισσότερες περιπτώσεις διηθούνταν από φλεγμονώδη κύτταρα.

Συμπεράσματα: Οι περιγραφόμενες εκβλαστήσεις συνιστούν υπερπλασία του επενδυτικού επιθηλίου των κύστεων, χωρίς επιπτώσεις. Η ορθή ιστοπαθολογική διάγνωση είναι σημαντική, καθώς μπορεί να μιμηθούν οντότητες με διαφορετική πρόγνωση που απαιτούν διαφορετική αντιμετώπιση.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: οδοντογενής κύστη, ακανθοκυτταρικός οδοντογενής όγκος, εκβλαστήσεις που προσομοιάζουν στον ακανθοκυτταρικό οδοντογενή όγκο, κλινικά και ιστολογικά χαρακτηριστικά

SUMMARY: Squamous odontogenic tumor-like proliferations (SOTLPs) are epithelial nests located within the wall of odontogenic cysts and are histologically similar to the squamous odontogenic tumor.

Aim: To present the clinical and microscopical findings of 6 cases of SOTLPs and discuss their differential diagnosis. **Materials and Methods:** Six cases of SOTLPs in odontogenic cysts were collected from the archives of the Department of Oral Pathology and Medicine, from January 1983 to December 2015.

Results: Five cases occurred in men and one in a woman, with a mean age of 42.5 yrs. Histologically, epithelial islands were observed within the connective tissue of the wall of the cysts, which in most cases were infiltrated by inflammatory cells.

Conclusions: SOTLPs constitute a hyperplasia of the epithelial lining of odontogenic cysts and their presence does not affect the biological behavior of the cysts. Proper histopathologic diagnosis is imperative, as they may imitate other lesions with different prognosis and management.

KEY WORDS: odontogenic cyst, squamous odontogenic tumor, squamous odontogenic tumor-like proliferations, clinical and histological features

¹Επιστημονικός Συνεργάτης Εργαστηρίου Ενδοδοντίας, Οδοντιατρική Σχολή ΕΚΠΑ
²Επίκ. Καθηγητής Εργαστηρίου Στοματολογίας, Οδοντιατρική Σχολή ΕΚΠΑ
³Επίκ. Καθηγητής Εργαστηρίου Ενδοδοντίας, Οδοντιατρική Σχολή ΕΚΠΑ

Τρισμός οφειλόμενος σε κεφαλικό τέτανο

Παρουσίαση περίπτωσης

Σπυρίδων ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ¹, Κωνσταντίνος ΜΟΥΡΟΥΖΗΣ², Ανδρέας ΜΑΡΚΕΤΟΣ³, Σοφία ΤΣΑΟΥΣΗ⁴,
Μωυσής ΛΕΛΕΚΗΣ⁵, Γεώργιος ΡΑΛΛΗΣ⁶

Τμήμα Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής (Συντονιστής Διευθυντής: Γ. Ράλλης) και Παθολογική Κλινική (Συντονιστής Διευθυντής: Μ. Λελέκης), Γενικό Νοσοκομείο Αττικής «ΚΑΤ»

Trismus caused by cephalic tetanus

Case report

Spyridon ATHANASIOU, Konstantinos MOUROUZIS, Andreas MARKETOS, Sofia TSAOUSI,
Moisis LELEKIS, Giorgos RALLIS

Department of Oral and Maxillofacial Surgery (Director and Head: Dr G. Rallis) and Department of Internal Medicine (Director and Head: M. Lelekis), General Hospital of Attica "KAT", Athens

Ενδιαφέρουσα περίπτωση
Case report

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Ως τρισμός ορίζεται η αδυναμία διάνοιξης του στόματος. Στη διαφορική διάγνωση περιλαμβάνονται λοιμώξεις, τραύμα, νεοπλασμάτα, παθήσεις της κροταφογναθικής διάρθρωσης κ.ά. Ο κεφαλικός τέτανος αποτελεί μια σπάνια μορφή τετάνου που περιορίζεται στην περιοχή της κεφαλής και μπορεί να εκδηλωθεί με πρώτο σύμπτωμα τον τρισμό.

Παρουσίαση περίπτωσης: Ασθενής 77 ετών με ελεύθερο ιατρικό ιστορικό προσήλθε με προοδευτικά επιδεινούμενη αδυναμία διάνοιξης στόματος. Έγινε πλήρης έλεγχος και δεν προέκυψαν παθολογικά ευρήματα. Πραγματοποιήθηκε η δοκιμασία με τη σπάτουλα, η οποία ήταν θετική για τέτανο. Θεραπευτικά στον ασθενή χορηγήθηκε ενδοφλέβια μετρονιδαζόλη και υποβλήθηκε σε ενεργητική και παθητική ανοσοποίηση κατά του κλωστηριδίου του τετάνου. Ο ασθενής εξήλθε βελτιωμένος μετά από 10 ημέρες.

Συμπέρασμα: Ο κεφαλικός τέτανος αποτελεί ένα σπάνιο αίτιο τρισμού, δυνητικά απειλητικό για τη ζωή. Απαιτείται υψηλός δείκτης υποψίας από τον κλινικό γιατρό ώστε να γίνει έγκαιρη διάγνωση της νόσου, να χορηγηθεί το συντομότερο η κατάλληλη θεραπεία και να προληφθούν οι επιπλοκές.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Τρισμός, τέτανος, κεφαλικός τέτανος, κλωστηρίδιο του τετάνου

SUMMARY: Trismus is defined as the inability to open the mouth. Several diseases and conditions are included in its differential diagnosis, such as infections, trauma, neoplasms, temporomandibular joint disorders. Cephalic tetanus is a rare form of tetanus that is limited to the area of the head and neck; trismus can be the first symptom of the disease.

Case presentation: A 77-year-old male patient with a non-contributory medical history, presented with a gradually deteriorating ability to open his mouth. He underwent a full set of tests, and there were no pathological findings. The tongue depressor test, in which the instrument touches the nasopharyngeal mucosa, was positive for tetanus, as in this case it caused trismus instead of vomiting reflex. The patient was treated with metronidazole intravenously and received active and passive immunization against clostridium tetani. His clinical condition improved and he was discharged after 10 days.

Conclusion: Cephalic tetanus is a rare but potentially life-threatening cause of trismus. Physicians should maintain a high index of suspicion in cases of trismus, in order to make an early diagnosis of the disease, provide effective treatment in a timely manner and prevent complications.

KEY WORDS: trismus, tetanus, cephalic tetanus, clostridium tetani

¹ΣΓΠΧ

²Επιμελητής Α' Τμήματος ΣΓΠΧ, ΓΝΑ «ΚΑΤ»

³Ειδικευόμενος Παθολόγος

⁴Παθολόγος, Επικ. Επιμελήτρια

⁵Παθολόγος, Συντονιστής Δ/ντής

⁶ΣΓΠΧ, Συντονιστής Δ/ντής

Μονήρες νευροϊνώμα γλώσσας Παρουσίαση σπάνιας περίπτωσης

Ελεονώρα ΜΠΛΙΟΥΜΗ¹, Χρυσούλα ΤΣΟΜΠΑΝΙΔΟΥ², Στέφανος ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ³, Λάμπρος ΖΟΥΛΟΥΜΗΣ⁴

Οδοντιατρικό Τμήμα Γεν. Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης «Άγιος Παύλος» (Δ/ντής: Θ. Φλωράς), Οδοντιατρικό Τμήμα Γεν. Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης «Άγιος Δημήτριος» (Δ/ντής: Σ. Στεφανίδης), Παθολογοανατομικό Εργαστήριο Γεν. Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης «Άγιος Δημήτριος» (Δ/ντρια: Χ. Τσομπανίδου), Κλινική Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής (Δ/ντής: Καθ. Κ. Αντωνιάδης), Οδοντιατρική Σχολή, Α.Π.Θ.

Solitary lingual neurofibroma. A rare case report

Eleonora BLIOUMI, Chrysoula TSOBANIDOU, Stefanos STEFANIDIS, Lampros ZOULOUMIS

Dental Department at "Agios Pavlos" Hospital of Thessaloniki (Head: Th. Floras), Dental Department at "Agios Dimitrios" Hospital of Thessaloniki (Head: S Stefanidis), Department of Histopathology, General Hospital "Agios Dimitrios" (Head: C. Tsobanidou), Department of Oral and Maxillofacial Surgery (Head: Prof. K. Antoniadis), Dental School, Aristotle University, Thessaloniki

Ενδιαφέρουσα περίπτωση
Case report

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Το νευροϊνώμα είναι ένας σπάνιος, μη οδοντογενής όγκος της στοματικής κοιλότητας, αποτελούμενος από ένα ποικίλο μίγμα κυττάρων Schwann, περινευρικών κυττάρων και ινοβλαστών. Κλινικά εμφανίζεται ως βραδείας εξέλιξης έμμοσχος ή άμοσχος όγκος ή ογκίδιο, συνήθως ασυμπτωματικός και μπορεί να είναι μονήρης βλάβη, ή επιμέρους εκδήλωση της πολλαπλής νευροϊνωμάτωσης von Recklinghausen.

Παρουσιάζεται περίπτωση ασθενούς με μονήρη, ασυμπτωματική, υποβλενογονία διόγκωση του πλάγιου χείλους της γλώσσας. Η χειρουργική αφαίρεση αποτέλεσε θεραπεία εκλογής. Ιστοπαθολογικά επρόκειτο για νευροϊνώμα, διάγνωση που επιβεβαιώθηκε και ανοσοϊστοχημικά με την S-100 πρωτεΐνη, ενδεικτική της νευρικής προέλευσης του όγκου. Η διαφορική διάγνωση και η αντιμετώπιση της ασθενούς αναφέρονται διεξοδικά στη συζήτηση, καθώς και η αξιολόγηση των πληροφοριών από τον κλινικό και εργαστηριακό έλεγχο.

Η σπανιότητα εμφάνισης νευροϊνώματος στο στόμα καθιστά το περιγραφόμενο περιστατικό ιδιαίτερου ενδιαφέροντος.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Γλώσσα, νευροϊνώμα, πρωτεΐνη S-100

SUMMARY: Neurofibroma is a rare benign, non-odontogenic tumour of the oral cavity. It consists of a wide variety of Schwann cells, perineural cells and fibroblasts. Clinically, neurofibromas may present as slow-growing, pedunculated or sessile tumours, which are usually asymptomatic. They may occur either as solitary lesions, or as individual manifestations of von Recklinghausen multiple neurofibromatosis.

In this study, we present the case of a patient with a solitary, asymptomatic, submucosal swelling of the lateral surface of the tongue. Surgical resection was the treatment of choice. In histopathological terms, this lesion was a neurofibroma. This was confirmed by its positive immunoreactivity to S-100 protein, which is indicative of neural origin. The differential diagnosis and treatment of the lesion are discussed in detail, along with the clinical and laboratory findings.

What makes this case report especially interesting is exactly the rarity of oral neurofibromas.

KEY WORDS: Tongue, neurofibroma, S-100 protein

¹Επιμελήτρια Β', Οδοντιατρικό Τμήμα Γ.Ν.Θ. «Άγιος Παύλος»
²Διευθύντρια Παθολογοανατομικού Εργαστηρίου Γ.Ν.Θ. «Άγιος Δημήτριος»
³Διευθυντής Οδοντιατρικού Τμήματος Γ.Ν.Θ. «Άγιος Δημήτριος»
⁴Καθηγητής ΣΓΠΧ, Οδοντιατρική Σχολή Α.Π.Θ.

Διαταραχή της αισθητικότητας του γλωσσικού νεύρου μετά από αφαίρεση εγκλείστου τρίτου γομφίου

Κλινική μελέτη

Χριστίνα ΣΟΥΛΙΟΥ¹, Φώτιος ΜΠΟΥΝΤΑΝΙΩΤΗΣ², Νάντια ΘΕΟΛΟΓΗ-ΛΥΓΙΔΑΚΗ³

Κλινική Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής (Δ/ντης: Καθηγητής Ι. Ιατρού), Οδοντιατρική Σχολή Αθηνών, ΕΚΠΑ

Lingual nerve impairment following impacted lower 3rd molar removal. A clinical study

Christina SOULIOU, Fotios BOUNTANIOTIS, Nadia THEOLOGIE-LYGIDAKIS

Department of Oral and Maxillofacial Surgery (Head: Professor I. Iatrou), School of Dentistry, National and Kapodistrian University of Athens, Greece

Κλινική ερευνητική εργασία
Clinical research paper

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Εισαγωγή: Η υπαισθησία του γλωσσικού νεύρου λόγω τραυματισμού του, κατά την αφαίρεση του εγκλείστου κάτω τρίτου γομφίου, αποτελεί μια σοβαρή επιπλοκή.

Σκοπός: Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να εξεταστεί αναδρομικά τις περιπτώσεις τραυματισμού του γλωσσικού νεύρου μετά την εξαγωγή σφραγιστήρων κάτω γνάθου και να παρουσιάσει μια ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας.

Υλικό και μέθοδος: Μελετήθηκαν οι φάκελοι όλων των ασθενών που υποβλήθηκαν σε χειρουργική αφαίρεση έγκλειστων τρίτων γομφίων της κάτω γνάθου, το διάστημα 2008- 2014, στην Κλινική ΣΓΠΧ της Οδοντιατρικής Σχολής Αθηνών και συλλέχθηκαν τα δεδομένα σχετικά με την μετεγχειρητική διαταραχή της αισθητικότητας.

Αποτελέσματα: Ανακτήθηκαν 1481 φάκελοι ασθενών στους οποίους είχαν αφαιρεθεί υπό τοπική αναισθησία 2094 κάτω τρίτου γομφίου. Υπαισθησία του γλωσσικού νεύρου καταγράφηκε σε πέντε περιπτώσεις (0,23%), παροδική στους 4, ενώ στον 5ο ασθενή (0,04%) η διαταραχή της αισθητικότητας παραμένει ως και σήμερα.

Συμπεράσματα: Η συνεχής επανεξέταση των ασθενών που μετεγχειρητικά παρουσιάζουν υπαισθησία του γλωσσικού νεύρου, είναι απαραίτητη για την αξιολόγηση του σοβαρότητας της και την πιθανή θεραπευτική της αντιμετώπιση.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: γλωσσικό νεύρο, τραυματισμός, εξαγωγή τρίτου γομφίου

SUMMARY: Introduction: Lingual nerve injury is one of the most severe post-operative complications that may occur mainly during mandibular third molar surgery.

Aim: The aim of this study is to retrospectively examine lingual nerve injuries following wisdom teeth removal and review the relevant literature.

Material and Method: The files of all patients who, under local anaesthesia, underwent surgical removal of impacted lower third molars, from 2008 till 2014, at the department of OMFS of the Dental School of Athens, were retrieved and data were collected regarding post-operative change of sensation.

Results: During the 7 years of the study 2094 lower 3rd molars were removed from 1481 patients. Lingual nerve impairment was registered in five cases (0,23%) and in one of these patients (0,04%) the change of sensation still remains.

Conclusions: Repeated and standardized follow ups of patients under certain principals, are essential for confirmation, evaluation of the degree of injury and possible treatment.

KEY WORDS: lingual nerve, trauma, third-molar removal

¹Οδοντίατρος, Ζετής Φοιτήτρια Ιατρικής, ΕΚΠΑ

²ΜΤΠΧ Φοιτητής Οδοντοφατνιακής Χειρουργικής, Οδοντιατρική Σχολή Αθηνών, ΕΚΠΑ

³Επίκουρη Καθηγήτρια ΣΓΠΧ, Οδοντιατρική Σχολή Αθηνών, ΕΚΠΑ